

АЛФРЕД ВАН ВОГТ РАЗБУЖДАНЕТО

Превод от английски: [Неизвестен], 1980

chitanka.info

Островът беше стар, много стар. Дори Иилах, който лежеше до входа на вътрешната лагуна от милиони, милиони години, не разбра, докато още беше жив, че това е хребет от първородния континент, възвисил се над водите още в първите дни на творението.

Островът беше дълъг около три мили и широк около миля и половина в най-широкото си място. Той беше извит конвулсивно около синята лагуна, напомнящ за гигантски човек, който се опитва да достигне с ръце пръстите на краката си. През оставащия между тях отвор в лагуната нахлуваше морето.

На вълните беше тясно в малкия канал. С безкрайно упорство те се опитваха да разрушат каменните стени и ревът на прибойа беше тук особено хрипкав и яростен, сякаш символизираше вечната битка между обсадената суша и щурмуващия я океан.

На самия ръб под сгромолясвалите се вълни лежеше Иилах, забравен от времето и вселената.

В началото на 1941 година до острова се приближиха японски кораби и проникнаха през бурния праг на канала в тихата лагуна. От палубата на един от корабите чифт любопитни очи забелязаха странния предмет в струята на неспокойните води. Но притежателят на тези очи служеше на правителство, което пресичаше строго всяка дейност на своите поданици, ако тя нямаше пряко отношение към войната. Поради това инженер Таку Онило се ограничи само да отбележи в своя отчет:

„В устието на канала на дъното се намира масивно образувание от блестящи, приличащи на гранит скали, дълго около четиристотин фута и широко деветдесет фута.“

Дребните жълтокожи хора построиха подземни резервоари за бензин и нефт и напуснаха острова.

Океанът настъпваше и отстъпваше, отново настъпваше и отново отстъпваше. Така преминаваха дни и години, а десницата на времето е тежка. Дъждовните сезони настъпваха в определения срок и скоро пороите измиха всички следи, оставени от човека. Там, където машините бяха оголили земята, се издигнаха зелени храсталаци. Войната свърши. Подземните резервоари леко хлътнаха в своите каменни гнезда и в главните нефтопроводи се появиха многобройни пукнатини. Нефтът бавно се просмукваше навън и с годините водите

на лагуната започнаха да се покриват с ципа, блестяща с цветовете на дъгата.

На стотина мили от острова близо до атола Бикини направиха един взрив, след това други и обърканите течения понесоха радиоактивните води по неизвестни пътища. Първата вълна от потенциална енергия достигна острова през ранната есен на 1946 година.

След още няколко години търпеливият чиновник, подреждайки в Токио архивата на императорския военноморски флот, откри документа за съществуването на тайното нефтохранилище. След изминаването на необходимия срок през 19... година ескадреният миноносец „Коулсън“ потегли в обичайното за такива случаи инспекционно плаване.

Часът на апокалипсиса удари.

Капитан-лейтенант Кейт Мейнард намръщено разглеждаше през бинокъла си острова. Той беше готов на неприятни изненади, обаче не очакваше нищо свръхестествено.

— Обикновен храсталак — промърмори той. — Верига от хълмове, островния хребет, дървета...

И в този миг замлъкна.

Върху обърнатия към него склон палмовата гора беше прерязана от широка просека. Дърветата по нея бяха дълбоко набити в гигантската бразда, вече обрасла в трева и млади храсти. Браздата, широка около стотина фута, тръгваше от брега нагоре по склона и прекъсваше при една дълга плоска скала, лежаща близо до върха на хълма.

Недоумявайки, Мейнард се взря в снимките на острова, направени още от японците. Той се обърна машинално към своя заместник — лейтенант Джерсън.

— Дявол да го вземе! — каза той. — Как се е озовала тук тази скала? Няма я на нито една снимка.

Едва успял да затвори устата си и той вече съжаляваше за казаното. Джерсън го погледна с едва скрита ирония и вдигна рамене.

— Вероятно сме попаднали не на този остров, който трябва.

Мейнард сметна, че е по-добре да премълчи. Този Джерсън беше странен тип. На езика му винаги се въртяха някакви остроты.

— Мисля, че това нещо тежи един-два милиона тона — продължи лейтенантът. — Може би японците нарочно са я домъкнали тука, за да ни объркат?

Последните думи на Джерсън още повече го уязвиха: точно в този миг, гледайки към скалата, той наистина си беше помислил за японците. Обаче теглото на скалата, определено твърде точно от лейтенанта, го накара да се откаже от едно толкова диво предположение. Ако японците биха могли да помръднат от мястото ѝ скала, тежаща два милиона тона, то те биха спечелили войната.

Влязоха в лагуната без всякакви произшествия. Протокът се оказа по-широк и дълбок, отколкото Мейнард предполагаше, съдейки по японската карта, и това облекчи задачата. Те обядваха вече в лагуната под прикритието на крайбрежните скали. Мейнард забеляза върху водата нефтените петна и веднага заповяда да се следи никой да не хвърли зад борда запалена клечка. Като се посъвещава с офицерите, той реши да подпали този нефт, когато работата бъде завършена, и есминецът излезе от лагуната.

Към един и половина лодките бяха спуснати на вода и се добраха бързо до брега. След още един час с помощта на копията, снети от японските планове, успяха да открият и четирите замаскирани нефтохранилища. Беше необходимо малко повече време, за да се определят техните размери и се изясни, че три от тях са празни. Само четвъртото, най-малкото, се оказа абсолютно цяло и пълно с високооктанов бензин за около седемнадесет хиляди долара. Това беше твърде скромна находка за големите танкери, които все още изсмукваха остатъците от гориво от американските и японските нефтохранилища по островите. Мейнард си помисли, че тук би трябвало да изпратят за бензина лихтер, но това вече не го засягаше.

Независимо от това, че всичко беше завършено доста бързо, Мейнард с мъка се изкачи на борда.

— Какво, сър, изглежда съвсем сте капнали? — запита Джерсън прекалено силно.

Мейнард се наежи и реши да изследва скалата още същата вечер. Веднага след вечеря той извика доброволци. Вече беше съвсем тъмно, когато Мейнард с една команда от седем моряци и боцманът Юъл слязоха на пясъчния плаж, обграден от тънки палми. Без да губят време, те тръгнаха навътре в острова.

Нямаше луна и само звездите проблясваха сред разкъсаните облаци — последни белези на току-що завършилия дъждовен сезон. Те вървяха по дъното на гигантската бразда, инкрустирана с повалени дървета. При слабата светлина на фенерчетата тези безбройни дънери, обгорели и впресувани в земята от някаква свръхестествена сила, правеха тягостно впечатление...

Мейнард чу как един от моряците промърмори:

— Ама и тайфун е минал оттук... Да свърши такава работа!

„Не е тайфун — помисли си Мейнард. — Сриващ всичко ураган, така страшен, толкова чудовищен, че...“ И в този миг мисълта му сякаш се препъна. Той не можеше да си представи ураган, способен да изтъркаля скала, тежаща два милиона тона, на четвърт миля, и то нагоре по склона, на височина четиристотин фута над морското равнище. Отблизо повърхността на скалата изглеждаше като обикновен гранит. В лъчите на фенерчетата преливаше в безброй розови искри. Мейнард водеше своята команда по дължината на рухналия великан, подтиснати от неговите размери: на дължина той беше четиристотин крачки и цялата тази скала се извисяваше над хората като гигантска проблясваща стена. Дори горният край на скалата, зарит дълбоко в земята, се издигаше над главите им с около петдесет фута.

Нощта ставаше все по-гореща и задушна. Мейнард се обливаше в пот. Само мисълта, че изпълнява своя дълг при толкова тежки условия, му носеше някакво удовлетворение. След като постоя малко в нерешителност, наслаждавайки се мрачно на напрегнатото безмълвие на вековечната нощ, той най-сетне каза:

— Отчупете ето тук и ето там няколко образеца! Тези розови жили са доста интересни.

Няколко секунди по-късно нечовешки вопъл раздра нощната тишина. Фенерчетата блеснаха и осветиха моряка Хикс, който се мяташе с гърчове по земята до скалата, в кръстосаната светлина на фенерчетата всички видяха ръката му: китката ѝ изглеждаше като тлеещ черен кочан на царевица.

Той се беше допрял до Иилах.

Мейнард направи на обезумелия от болка моряк инжекция с морфий и побърза да го отнесе на кораба. Веднага се свързаха с базата. Дежурният хирург едно след друго даваше указания по радиото как да

се проведе операцията. Беше решено за пострадалия да бъде изпратен санитарен самолет. Очевидно в щаба недоумяваха как е могло да се случи всичко и поради това поискаха „по-подробни сведения“ относно „горещата“ скала. Около сутринта в щаба вече я бяха кръстили метеорит. Мейнард, който обикновено никога не спореше с началството, този път като чу това определение, се намръщи и си позволи да отбележи, че този „метеорит“ тежи два милиона тона и лежи на повърхността на острова.

— Ще изпратя втория механик да измери температурата — каза той.

Корабният термометър показва, че температурата на повърхността на скалата едва достига осемстотин градуса по Фаренхайт. И тогава на Мейнард беше зададен въпрос, от който той пребледня.

— Да, направихме — отвърна той. — Радиоактивността на водата е малко над нормата. Тъй вярно! Веднага ще излезем от лагуната и ще чакаме кораба с учените на външния рейд.

Той побърза да завърши разговора. Девет души бяха престояли само на няколко ярда от скалата, в зоната на смъртоносното излъчване. Освен това и есминецът, намиращ се на половин миля от брега, също би трябвало да получи опасна доза от радиация.

Златните листца на електроскопа обаче не мръдваха, а спуснатият във водата Гайгер-Мюлеров брояч само леко пропукваше, и то с големи интервали. Като се поуспокои малко, Мейнард слезе долу, за да навести моряка Хикс. Пострадалият беше потънал в неспокоен сън, но, както се виждаше, не се готвеше да умира, което вече не беше лош признак. Когато пристигна санитарният самолет, дошлият с него лекар превърза Хикс и взе кръв за анализ от целия екипаж. Като се изкачи на мостика, този симпатичен млад човек доложи на Мейнард:

— Е, какво, мога да кажа, че подозренията не се оправдаха. На кораба всичко е в пълен ред и дори Хикс, ако не се брои ръката му. За осемстотин по Фаренхайт тя е изгоряла дяволски бързо. Не разбирам...

Пет минути по-късно, когато те все още стояха на мостика, пронизителни диви викове от долната палуба разкъсаха тишината на изолираното островче.

Нещо трепна в дълбините на Иилах, трепна смътен спомен за самия себе си, за онова, което беше длъжен да направи.

Всъщност съзнанието му за първи път се беше върнало у него в края на 1946 година, когато усети прилив на енергия отвън. Външният приток отслабна и постепенно изчезна. Неговата енергия беше нищожно слаба. Кората на планетата, тази, която той знаеше отпреди, трептеше от приливите и отливите на потенциалните сили на още неизстиналия млад свят, току-що излязъл от звездния стадий. И едва дълго време по-късно Иилах разбра докрай в какво катастрофално положение е попаднал. Та нали първоначално, докато животът в него едва трепкаше, той беше прекалено съсредоточен в самия себе си, за да обръща внимание на обкръжаващото го.

С усилие на волята си той се застави да анализира и оцени обстановката. Напрягайки радарното си зрение, той огледа своя нов странен свят. Иилах лежеше върху ниско плато близо до върха на планината. По-безжизнено зрелище не се съхраняваше в клетките на неговата памет. Тук нямаше нито една искра атомен огън, нямаше кипяща лава и изблици на енергия, изхвърляни към небесата от силата на могъщи подземни взривове.

Планината, която виждаше, за него не изглеждаше като остров сред безкрайния океан. Той възприемаше предметите под водата по същия начин както и на повърхността. Зрението му, базиращо се на свръхултракъси вълни, не му позволяваше да вижда водата. Той разбра, че се намира върху стара, умираща планета, на която животът отдавна, отдавна е угаснал. Беше самотен и обречен на смърт, ако не му се удадеше да открие източник, който да възвърне силите му.

Прост логичен процес го застави да се придвижи надолу по склона срещу потока от атомна енергия. Но неизвестно защо се озова под носещото радиация ниво и му се наложи да отпълзи назад. Тъй като вече се беше изкачвал нагоре по склона, Иилах започна тежко да се катери върху най-близкия връх, за да изясни какво има зад него.

Когато се измъкна от невидимата и неосезаема вода на лагуната, настъпиха наведнаж две взаимноизключващи се събития. Иилах се оказа отрязан от атомната енергия, носена от течението. И в същото време водата престана да подтиска неутронната и деутронната дейност на собствения му организъм. Животът в тялото му веднага стана по-интензивен. Периодът на бавното угасване преминаваше. Той отново се превърна в гигантска самозареждаща се батерия, способна да черпи нормални дози радиоактивен живот от съставлящите я елементи. И

макар тези дози както и преди да си оставаха съвършено недостатъчни, Иилах отново си помисли: „Трябва да извърша нещо. Но какво?“ Иилах се напегна. Все по-засилващият се поток от електрони се втурна в огромните клетки на неговата памет. Но паметта мълчеше и потокът отслабна.

Постепенно пробуждането на жизнената активност му позволи да си състави по-ясна и по-точна представа за това, което го заобикаляше. Той започна да изпраща вълна след вълна опипващи радарни сигнали към Луната, към Марс и към всички планети на Слънчевата система; и в зависимост от завръщането на отразените сигнали Иилах с нарастваща тревога се убеждаваше, че всичко това също са само мъртви тела.

Беше в плен на мъртва система и обречен на неотвратима гибел: когато неговата вътрешна енергия угаснеше, той щеше да стане безжизнена маса от планетата, на която го бяха изоставили. И тогава осъзна, че вече е бил мъртъв. По какъв начин това е станало, той не можеше да разбере и помнеше само, че разрушителната, парализираща субстанция се сгромоляса внезапно върху него, обкръжи го и подтисна всичките му жизнени процеси. След време разпадането на химическите елементи превърна тази субстанция в безобидна маса, която не беше способна да го изолира повече от света.

Сега той отново живееше, но в него този живот беше така слаб и едва потръпващ, че му оставаше само да чака края си. И той чакаше.

През 19... година видя един есминец, плаващ по небето към него. Още много преди корабът да забави хода си и спре направо под него, Иилах вече беше разбрал, че тази форма на живот няма нищо общо с него. Във вътрешността му имаше слабичък източник на изкуствено гориво и през външните стени Иилах долавяше проблясването на мъждиви огнища.

През целия този ден Иилах очакваше, че съществото ще му обърне някакво внимание. Но от кораба не изхождаха никакви вълни. Той беше мъртъв и въпреки това плуваше в небето над платото. Иилах не може да разбере това необяснимо явление. Той не усещаше водата, дори не можеше да си представи въздуха и неговите ултракъси излъчвания преминаваха през хората така, сякаш те въобще не съществуват. Поради това сега той разбираше само едно: пред него се

намира чужда форма на живот, съумяла да се приспособи към условията на този мъртъв за него свят.

Но постепенно Иилах започна да бъде обхващан от вълнение. Съществуването можеше да се придвижва свободно над повърхността на планетата. Напълно възможно беше то да знае дали някъде не се е запазил някакъв източник на атомна енергия. Но как да установи контакт? На следващия ден, когато Слънцето достигна зенита, Иилах насочи към крайцера лъча на въпросителна мисъл. Той го насочи пряко към мъждивите огньове в машинното отделение, където според неговите представи трябваше да се намира разумът на чуждото същество.

Тридесет и четирите човека, загинали в машинното отделение, бяха погребани направо на самия бряг. Останалите живи моряци и офицери се прехвърлиха на половин миля във вътрешността на острова. Те решиха да си направят тук лагер и да чакат, докато напуснатият от всички „Коулсън“ престане да изпуска смъртоносна радиация. Но на седмия ден, когато транспортните самолети вече бяха започнали да доставят научните работници с всичките им съоръжения, трима от моряците заболяха и анализът на кръвта им показва, че количеството на кръвните телца в нея спада катастрофално. Поради това Мейнард, без да дочака указания от горе, нареди цялата команда да се прехвърли на Хавайските острови.

На офицерите той предостави право на избор, обаче предупреди втория механик, първия артилерийски офицер и онези мичмани, които бяха помагали при изнасянето на трупове на палубата, да не се надяват само на съдбата и веднага да отлетят още с първия самолет. Макар заповедта за евакуацията да се отнасяше за всички моряци, мнозина помолиха за разрешение да останат. И около десетина от тях получиха това разрешение, след като бяха разпитани внимателно от Джерсън и успяха да докажат, че дори не са се приближавали наблизко до опасната зона.

Мейнард би предпочел Джерсън да се махне от острова сред първите, но тази негова надежда не се сбъдна. Джерсън остана заедно с лейтенантите-артилеристи Лаусън и Хъри и мичманите Мак Пелти, Манчиев и Робъртсън.

Сред моряците старши по чин се оказа главният стюард-домакин Дженкис и старшият боцман Юъл.

На острова сякаш не забелязваха военните моряци и само понякога ги молеха да се махнат със своите палатки някъде по-далеч. Накрая, когато стана ясно, че няма да ги оставят на мира, Мейнард, проклинайки наум, нареди лагерът да се пренесе на най-далечния плаж, където палмите се отдръпваха, за да обкръжат една тревиста поляна.

Минаваше седмица след седмица, но не се получаваха никакви нареждания за неговата команда; отначало Мейнард беше поразен, а след това изпадна в мрачно настроение. Но ето, че в един от броевете на официалното вестниче, което се появи на острова след пристигането на учените, булдозерите и бетонобъркачките, във „вътрешен преглед“ Мейнард прочете нещо и то пооткрехна пред него завесата. Ако се вярваше на автора на статията, между флотското началство и важните клечки от Комисията по атомна енергия беше се разразил скандал. В резултат от техните разправи на моряците били наредили „да не се намесват“.

Мейнард четеше прегледа със смесени чувства; у него укрепваше убеждението, че той е останал единственият пълномощник на военноморския флот на острова. Тази мисъл предизвикваше в неговото въображение главозамайващи картини — той виждаше себе си в ролята на адмирал, стига само да успее да намери правилното решение! Но той така и не можа да измисли никакво друго решение, освен да стои тук и да следи и с двете си очи всичко, ставащо наоколо.

Мейнард загуби съня си. По цели дни, колкото може по-незабележимо, той ходеше по острова и оглеждаше най-интересните инсталации и палатъчните градчета, в които се беше настанила цяла армия от учени и техните помощници. А през нощите се прехвърляше от едно тайно прикритие в друго, наблюдавайки ярко осветените брегове на лагуната.

Островът изглеждаше като приказен, блестящ оазис под купола на черната океанска нощ. Гирляндите от светлини се разтягаха над блъбукащите вълни край брега на цяла миля. На фона на тяхното сияние се очертаваха тежките съоръжения и дългата кутия с масивни железобетонни стени, вървящи паралелно от подножието до самия връх на хълма. Във вътрешността на отворената отгоре кутия лежеше скалата и защитните стени се приближаваха почти плътно до нея, за да изолират от целия останал свят. Върху стените също горяха фенери.

Едва около полунощ ръмженето на булдозерите млъкваше, бетонобъркачките, изплювайки последните си порции смес, се спускаха по временния път на плажа и настъпваше тишина. Цялата тромава организация на хората и механизмите потъваше в тревожен сън.

Мейнард очакваше този момент с горчивото търпение на човек, правещ много повече, отколкото се иска от него.

Неговото търпение донесе плодове. Той се оказа единственият човек, който със собствени очи видя как скалата изпълзя на върха на хълма.

Това беше разтърсващо зрелище. До един часа след полунощ оставаха петнадесет минути и Мейнард вече смяташе този ден за пропаднал, когато внезапно се разнесе някакъв необясним звук. Изглеждаше като че ли голям самосвал е изсипал целия си товар от чакъл. В първия миг Мейнард се изплаши само за своя секретен наблюдателен пункт. Реши, че ще го открият и всички ще научат за неговата нощна дейност. Но още в следващия миг видя в светлината на прожекторите надвесващата се скала.

Железобетонните стени с грохот се рушаха и чупеха под неудържимия натиск. Петдесет, шестдесет и накрая всичките деветдесет фута на чудовището се издигнаха над хълма, тежко бухнаха върху върха и тук скалата отново замря.

Иилах наблюдава два месеца корабите, които влизаха в лагуната. Беше го заинтересувало защо те следват само един и същи път. Може би техните способности са ограничени и поради това те се държат на едно и също ниво? Но още по-интересен беше фактът, че неизвестните същества всеки ден заобикаляха острова и изчезваха някъде, скривайки се зад високата издатина на източния бряг. И всеки път, след като минеха няколко дни, те отново се появяваха в неговото зрително поле, влизаха в лагуната по същия път и увисваха там над повърхността на планетата.

През тези месеци Иилах с изненада забеляза на няколко пъти и други малки, но много по-мощни крилати кораби, които стремително падаха от голяма височина и също изчезваха някъде на изток. Винаги на изток. Любопитството го мъчеше, но той се страхуваше да разходва от своите енергийни запаси. Най-накрая забеляза заревото на прожекторите, осветяващи през нощта източната част на небето. Той

освободи част от мощната взривна енергия в долната повърхност на тялото си, което му придаде постъпателно движение и така преодоля последните седемдесет-осемдесет фута, отделящи го от върха на хълма. И веднага съжали за това.

Недалеч от брега на рейда стоеше един кораб. Заревото на светлините над източния склон на хълма очевидно нямаше собствен източник на енергия. Докато той се оглеждаше, десетки камиони и булдозери се суетяха наоколо и при това някои от тях се приближаваха почти плътно до него. Какво точно правеха и какво искаха, той не можеше да разбере. Той изпращаше в различни посоки въпросителни излъчвания, но нито на едно не получи отговор.

След това той изостави тази безнадеждна работа.

На следващата сутрин скалата все още лежеше на върха на хълма и сега и двете части на острова бяха беззащитни пред изгарящите заряди от енергия, които през нощта тя бе излъчвала безразборно във всички страни.

Първият рапорт за причинените щети Мейнард чу от стюарда-домакин Дженкинс. Седем шофьори на камиони и двама булдозеристи бяха загинали, десетки хора бяха получили тежки изгаряния и цялата двумесечна работа беше станала на прах.

Очевидно учените се бяха съвещавали и взели някакво решение, тъй като скоро след пладне булдозерите и камионите, натъпкани с най-различни съоръжения, тръгнаха нанякъде край лагера на моряците. Изпратеният след тях моряк се върна и доложи, че учените се прехвърлят на носа в далечния долен край на острова.

Малко преди смрачаване стана важно събитие. На осветената площадка пред палатките пристигна самият началник на експедицията със своите четири помощни и каза, че иска да види Мейнард. Гостите се усмихваха, държаха се дружелюбно и се ръкуваха с всички. Мейнард им представи Джерсън, който сякаш за беля (според Мейнард) се оказа по това време в лагера. И в този момент делегацията на учените пристъпи към същината.

— Както знаете — каза техният началник, — „Коулсън“ е радиоактивен само отчасти. Кърмовата му оръдейна кула съвсем не е пострадала и поради това молим вие под формата на сътрудничество да бомбардирате тази скала и да я разбийете на късове.

Мина известно време, преди Мейнард да се опомни от изненадата и да съобщи как би трябвало да отговори.

През последвалите няколко дни той непрекъснато питаше учените, дали са сигурни, че скалата може да се разбие и чрез това да се обезопаси. Но да изпълни молбата им той веднага отказа. Едва на третия ден намери за това основателна причина.

— Всички ваши предохранителни мерки, джентълмени, са недостатъчни — каза той. — Вие преместихте своя лагер, но аз смятам, че от гледна точка на безопасността това е малко, ако скалата наистина експлодира. Но, разбира се, ако аз получа заповед от своето командване, ще изпълня вашата молба и в такъв случай...

Той остави фразата незавършена, разбирайки по техните разочаровани лица, че те вече са имали по този повод не един горещ разговор по радиото със своето собствено началство. Пристигналото на четвъртия ден вестниче съобщи, че един от висшите морски офицери във Вашингтон е направил декларация, според която „всяко решение от подобен род може да бъде взето само от представителите на военноморския флот на острова“. Освен това в статията се казваше, че военноморското ведомство е готово да изпрати на място свой специалист-атомник, ако към него се обърнат с такава молба по съответните официални канали.

На Мейнард му стана ясно, че действа именно така, както би искало неговото началство. За съжаление точно когато дочиташе статията, тишината беше раздрана от безпогрешно познатия му грохот на петдъймовите оръдия на есминеца, който беше най-резкият от целия артилерийски оркестър.

Олюлявайки се, Мейнард скочи на крака. Той се хвърли тичешком към най-близката височина. Още преди да я достигне, от другата страна на лагуната отново се разнесе рязък удар, а след това последва оглушителен взрив около самата скала. Мейнард дотича до своя наблюдателен пункт и видя през призмата на бинокъла десетина души, които се суетяха на кърмата зад оръдейната кула. Ярост и възмущение с нова сила обхванаха коменданта на острова. Той реши веднага да арестува всички, които се бяха промъкнали на есминеца, за опасно и злостно нарушение на заповедта.

В съзнанието му се мерна смътната мисъл, че са настанали наистина печални времена, ако поради вътрешноведомствени интриги

хората могат да решават открито да посягат на авторитета на армията и флота, сякаш за тях няма нищо свято. Но тази мисъл изчезна така бързо, както и се появи.

Той дочака третия залп и след това се устреми надолу към своя лагер. Мейнард изпрати осем моряци на плажа, за да заловят онези, които ще се опитат да се върнат на острова. С останалите свои хора той забърза към най-близката лодка. Наложил им се да заобикалят носа по обиколен път, така че когато Мейнард се добрал до опустелия и отново безмълвен „Коулсън“, той забелязал в далечината само моторницата, скриваща се зад издатината на брега.

Мейнард се колебаеше. Какво би трябвало да направи — да се впусне ли в преследване? През бинокъла се виждаше добре, че скалата почти не е пострадала. Неуспехът на тези цивилни плъхове го развеселил и в същото време обезпокоил. Когато началството научил, че той не е взел необходимите мерки и е позволил на външни хора да проникнат на кораба, съвсем няма да го похвалят.

Той все още си блъскаше главата върху тези проблеми, когато Иилах тръгнал надолу по хълма направо към есминеца.

Иилах забелязал първото ярко проблясване на оръдейния залп. В следващия миг забелязал носещите се към него малки предмети. В отдавна, отдавна забравените стари времена той се беше научил да се защитава от метателните снаряди. И сега се сви автоматично, за да отрази удара. Но тези предмети вместо просто да го ударят, избухнаха. Силата на взрива го замаяла. Защитната му кора се разпука. Сътресението прекъсна и затвори енергийния поток между електронните клетки в неговото огромно тяло.

Автоматичните стабилизиращи пластини мигом изпратиха възстановителни импулси. Нажежената полутечна материя, съставляваща по-голямата част от неговата маса, стана още по-гореща и подвижна. Отслабването на съединенията, предизвикано от страшното сътресение, засили притока на течна материя към повредените места, в които течността веднага се втвърди под огромното налягане. Паметта му се възстанови. Иилах се мъчеше да разбере какво беше станало. Опит да се установи контакт?

Подобна възможност го развълнува. Вместо да затвори зеещата пукнатина в своята външна броня, той само подсили следващия след нея защитен слой, за да прекъсне изтичането на радиоактивна енергия.

И започна да чака. Долетя още един метателен снаряд и пак изпита страшния взривен удар при сблъскването...

След серията подобни удари, които разрушаваха неговата защитна броня, Иилах беше обхванат от съмнение. Дори и това да бяха сигнали, той не можеше да ги приеме или разбере. Тогава ускори химическата реакция, която би трябвало да укрепи външната му броня. Но избухващите предмети разбиваха неговата защита по-бързо, отколкото той успяваше да запълва пробивите.

Той обаче още не можеше да повярва, че това е нападение. За цялото му досегашно съществуване още никой не беше го нападал по такъв начин. По какъв точно начин бяха действували по-рано срещу него, Иилах също не можеше да си припомни. Но във всеки случай не с толкова примитивен и чисто молекулярен уровень.

Когато най-сетне се убеди, че все пак това е нападение, Иилах не изпита гняв. Защитните му рефлексии бяха логични, а не емоционални. Тогава разгледа есминеца и реши, че трябва да го отдалечи от себе си. И занапред ще трябва да отдалечава всяко подобно създание, ако то се опита да го приближи. Това важеше и за движещите се предмети, които беше видял от върха на хълма — от всичко това той трябваше да се избави.

Тогава тръгна надолу по склона на хълма.

Съществото, висящо неподвижно над платото, престана да изригва пламък. Когато Иилах се приближи, единственият признак за живот беше удълженият предмет с много по-малък размер, който бързо плаваше край борда.

В този миг Иилах се потопи във водата.

Изпита нещо подобно на шок. Почти беше забравил, че на тази пустинна планина имаше определено ниво, под което всичките жизнени сили отслабваха.

Иилах се поколеба. След това бавно потегли отново надолу, в подтискащата среда, чувствайки, че сега е достатъчно силен, за да може да се противопостави на такъв чисто негативен натиск.

Есминецът отново откри по него огън.

Снарядите, изстреляни почти в упор, пробиваха дълбоки кратери в деветдесетфутовата скала, за каквато врагът взимаше Иилах. Когато тази каменна грамада докосна есминеца, стрелбата прекъсна. Мейнард, защитаващ кораба до последна възможност, се хвърли със своите хора

в лодката до противоположния борт и сега се отдалечаваше с крайна скорост.

Иилах блъсна есминеца. Болката от титаничните удари беше подобна на болката, която изпитва всяко живо същество при частично разрушаване на неговото тяло. Бавно и с мъка той възстановяваше самия себе си. А след това с ярост, гняв и вече със страх блъсна още веднаж. След няколко минути той отхвърли това странно трмаво същество на скалите до самия край на платформата. По-нататък от тези скали планината сякаш се срутваше надолу в бездната.

И тук се случи неочакваното. Попадайки върху скалите, непонятното същество започна да се тресе и клатушка, сякаш у него се разбудиха някакви разрушителни сили. То падна на едната си страна, подобно на ранен звяр, потръпна още веднаж и започна да се разпада на части.

Това беше поразяващо зрелище. Иилах се измъкна от водата, изкачи се на планината и отново започна да се спуска по другия склон към лагуната, в която току-що беше влязъл един товарен кораб. Корабът обаче успя да заобиколи носа, да влезе в канала и да се измъкне в открито море. Като преплува над мрачната дълбока долина, започваща зад външните рифове, той се отдалечи на няколко мили, забави хода си и хвърли котва.

На Иилах му се искаше да го прогони по-далече, но беше ограничен в своите движения. Поради това едва товарният кораб беше спрял и Иилах се обърна и запълзя към носа, където се струпваха на куп някакви малки предмети. Той не забелязваше хората, които се спасяваха на плитчините близо до брега и оттам следяха в относителна безопасност разгромяването на своя лагер.

Пламнал от гняв, Иилах се нахвърли върху машините. Малцината шофьори, опитващи се да ги спасят, се превърнаха в кървава каша сред сплескания метал.

През този ден мнозина пострадаха от собствената си фантастична глупост или от паника. Иилах се движеше с около осем мили в час. И въпреки това триста и седемдесет души попаднаха в индивидуални капани и бяха смазани от чудовището, което дори и не подозираше за тяхното съществуване.

Най-накрая Иилах се изкатери на близката височина и огледа небето, търсейки нови противници. Видя обаче само товарния кораб на

около четири мили от брега — от него нямаше защо да се опасява.

Над острова бавно се спускаше тъмнината. Мейнард вървеше внимателно по тревата, осветявайки право пред себе си острия наклон с лъча на фенерчето си. На всеки няколко крачки той питаше:

— Има ли някой тук?

Това продължаваше вече от няколко часа. В сгъстящата се тъмнина моряците откриваха оцелелите, настаняваха ги в лодката и ги откарваха през лагуната и канала до рейда, на който стоеше товарният кораб.

По радиото беше предадена заповед. За четиридесет и осем часа те трябваше да завършат евакуацията. След това автоматично управляван самолет щеше да хвърли бомба.

Мейнард си представяше, че е останал сам на този потопен в мрак остров, който представляваше обител на чудовището. И потръпна от почти чувствена радост. Беше бледен и разтърсван от треската на ужас и възторг. Всичко беше както в онези далечни времена, когато неговият кораб се движеше в строя на армадата, обстрелваща японското крайбрежие.

Някакъв стон го отвлече от тези мисли. В светлината на фенерчето Мейнард различи познато лице. Човекът беше притиснат от паднало дърво. Джерсън приближи и му направи инжекция с морфий. Мейнард се наведе над ранения.

Това беше един от световноизвестните физици, които бяха пристигнали на острова. Веднага след катастрофата за него питаха непрекъснато по радиото. Без неговото съгласие нито един научен съвет не се решаваше да одобри плана за бомбардировката, предложен от военноморския щаб.

— Сър — започна Мейнард, — какво мислите относно...

Той се сепна и мислено отстъпи една крачка. За миг той беше забравил, че неговото флотско началство беше получило от правителството разрешение да действа по свое усмотрение и поради това вече беше издало заповед да се използва атомна бомба.

Ученият трепна.

— Мейнард! — изхриптя той. — С тая работа има нещо нечисто. Не им позволявай да правят нищо...

Очите му се разшириха от болка. Гласът му пресекна.

Лейтенант Джерсън се изправи на крака.

— Е, мисля, че всичко ще бъде наред, капитане — каза той. След това се обърна към моряците с носилките: — Двама от вас да отнесат този човек в лодката. Внимателно! Аз го приспах.

Мейнард тръгна след носилката, без да произнесе нито дума. Той чувствуваше, че така и не е успял да вземе самостоятелно решение.

Нощта продължи безкрайно.

Най-накрая започна сиво разсъмване. Скоро след изгрева на слънцето над острова премина тропически пороен дъжд и се пренесе по-нататък, на изток. Небето стана удивително синьо, а морето така спокойно, че водата около острова изглеждаше като неподвижно огледало.

От синята далнина, хвърляйки сянка върху неподвижния океан, се появи самолет с автопилот. Още преди да го види, Иилах почувствува какъв товар носи той. Тръпка премина по цялото му тяло. Огромните електронни клетки се разтвориха и замряха в жадно нетърпение и за миг му се стори, че всъщност се приближава някой от неговата порода.

Той изпрати насреща му предупредителна мисъл-сигнал. Много самолети, към които той насочваше своите мислени вълни, излизаха от контрол и въртейки се нелепо, падаха. Но този не измени курса си. Когато беше почти над центъра на острова, тронав, тежък предмет се отдели от него, лениво се преобърна няколко пъти във въздуха и се устреми направо към Иилах. Той трябваше да избухне на около сто фута от целта.

Механизмът се включи безупречно и взривът беше титаничен.

Когато разтърсващото действие на огромната маса нова енергия отмина, Иилах, пълен с живот и сила, си помисли с удивителна яснота: „Ами, разбира се, как просто съм могъл да забравя! Именно това трябваше да направя.“

Беше му странно, че толкова дълго не можеше да си спомни. Той беше изпратен тук по време на междугалактичната война, която очевидно все още продължаваше. С огромни трудности го бяха спуснали на повърхността на планетата и тук вражеските диверсанти веднага го извадиха от строя. Но сега той беше готов да изпълни задачата си.

Направи контролните изчисления по Слънцето и далечните планети, до които достигаха сигналите на неговите радари. След това

пристъпи към решаващата операция, за да разтвори всички защитни полета във вътрешността на своето тяло. Той събра всички сили на вътрешното налягане и всичките му жизнени елементи в точно изчислен миг се свиха наведнъж за последния решаващ скок.

Взривът, който едва не изхвърли Земята от нейната орбита, беше регистриран от всички сеизмографи на планетата. А след известно време астрономите изчислиха, че ако този взрив би бил малко по-силен. Земята би започнала да пада към Слънцето.

Дори Иилах да би знаел, че войната, бушувала преди десет хиляди милиона века, отдавна е завършила, той пак би постъпил по същия начин.

Той нямаше избор.

Атомните бомби-роботи не разсъждават.

Публикувано в списание „Наука и техника“, броеве 29–31/1980 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.